

Alkotói energiák, technológiai lehetőségek, társadalmi igények

A MOHOLY-NAGY MŰVÉSZETI EGYETEM JELENE ÉS JÖVŐJE

A Moholy-Nagy Művészeti Egyetem (MOME) tevékenysége a kezdetektől fogva alkotói energiák találkozása társadalmi igényekkel, technológiai lehetőségekkel, gazdasági és környezeti adottságokkal. Iskolánk kreatív készségekkel, tehetséggel, humán tudással felvértezett, javítani, cselekedni kész alkotók, tervezők, tanárok, különféle szakemberek együttműködése. Közösség, melynek célja feltérképezni, megérteni a világot, amelyben léteünk, s melynek változó dimenziói jövőnket határozzák meg. Feladatunk az így szerzett tudást alkotások, megoldások, ismeretek formájában felkínálni, hogy segítsen fenntartani természetes környezetünket, megőrizni emberi mivoltunkat, és civilizációnk fejlődését abban a tartományban tartani, melyben a jövő is óvható.

Az alapítás óta eltelt majd' másfél évszázad alatt egyetemünk tevékenysége mellé a kiválóság került fokmérőként. Története a hazai kulturális és művészeti élet egyik kiemelkedő képviselőjévé tette az egyetemet. Ezt mindenkor hallgatóink, oktatóink teljesítménye, az alkotói és elméleti produktumok nemzetközi mércével is elismert minősége eredményezte. Büszkék lehetünk erre. Ugyanakkor a tradíció és progresszió együtt kell hogy hasson ezen az egyetemen. Nemzeti intézményként

kiemelt feladatunknak tekintjük a magyar kultúra részét képező szakmai örökségünk és hagyományaink gondozását. Tovább él az a 140 éves tradíció, melyben mindig találkozott a múlt és a jelen. Örökségünk érték, erős hagyomány, ami a jövőben is megmarad. Megmarad, mert őrizzük, alapozunk rá, finomítjuk, s értelmezhetővé tesszük a jelen és a jövő nemzedékei számára. Ehhez kapcsolódik a kortárs szemlélet, a design dinamikusan változó lehetőségeinek kutatása, oktatása és alkalmazása, az alkotás mindezeket szintetizáló gyakorlatának erősítése.

Hagyomány és jövő harmóniája

A MOME az alapítása óta a hazai iparművészet első számú, sokáig egyetlen szellemi műhelye, mely története során kiegészítette tevékenységét más művészeti területek ápolásával is. Hosszan lehetne sorolni, milyen sokszínű az a műfaji kör, amit ez az iskola teremtett vagy honosított meg Magyarországon. A teljesség igénye nélkül álljon itt néhány példa, mi minden jelent meg a 20. század második felében, máig gazdagítva az iskola oktatási palettáját.

A MOME lett a hazai forma-, jármű- és terméktervezés, valamint a világszerte egyre nagyobb teret nyerő,

A Moholy-Nagy Művészeti Egyetem történeti előzményei, névváltozásai

1880–1890: Országos Magyar Királyi Iparművészeti Tanoda (az Országos Magyar Királyi Mintarajztanoda és Rajztanárképezde szervezeti egysége) | 1890–1946: Országos Magyar Királyi Iparművészeti Iskola | 1946–1948: Iparművészeti Akadémia | 1949–1999: Magyar Iparművészeti Főiskola | 2000–2006: Magyar Iparművészeti Egyetem | 2006-tól: Moholy-Nagy Művészeti Egyetem

Hallgatók a MOME Campusnyitó héten | Students at the opening week of MOME Campus | MOME, Budapest, 2019

© MOME, fotó: Lakos Máté

a belsőépítészet tevékenységeit is integráló építőművész-
oktatás első számú műhelye. Iskolánk továbbá a terve-
zőgrafika, az animáció, a fotográfia és végül a médiadesign
úttörő megjelenítője a magyar művészeti felsőoktatásban.
Ezzel a médiaművészetek, az audiovizuális tartalmak
szerepe meghatározóvá vált az egyetemen is, hiszen a
felvételiző hallgatók arányát tekintve ezek a területek a
legnépszerűbbek. Szintén érdemes megemlíteni, hogy
a MOME a vizuális művészeti nevelés pedagógus-
utánpótlásának kiemelkedő képzési bázisa is.

Mindeközben egyetemünk megtartotta a klasszikus
iparművészet területeinek gondozásával járó szerepkörét is:
a hazai textil- és öltözképzés, fémművesség, kerámia-
porcelán- és üvegművészet mára együttesen alkotják
a hazai tárgy-, vizuális és designkultúra meghatározó
szellemi közegét.

A paletta színes, mégsem látok ellentétet a hagyományos
kézműves-tevékenységek, az iparművészet tradicionális
értékeinek megtartása, valamint a kortárs, korszerű
technológiákon alapuló tervező-, alkotómunka között.
Ezek egymást erősítő, izgalmas kölcsönhatásokat ered-
ményeznek, együttes jelenlétük az egyetemen jellemző és
fontos, s a jövőben is meghatározó irány marad.

A zugligeti campus fejlesztése is ezt a szemléletet tükrözi.
Műhelyeinkben az üveghutától a 3D nyomtatókig minden
olyan technológia megtalálható, mely a hallgatók számára
lehetővé teszi a klasszikus kézműves-tevékenységek és a
korszerű digitális tárgyalkotói folyamatok elsajátítását.
Egy fémműves- vagy ötvöshallgató választhat, és ér-
deklődésének megfelelően orientálódhat e területek
között. Minden hallgatónk, az építésztől az animációsig
megismeri választott szakmájának alapvető fogásait, az
anyaghasználatot és a fizikai valóság törvényszerűségeit.

Nemzetközi példák is mutatják ennek létjogosultságát,
és a mi gyakorlatunkban mindezt tovább erősíti a
felnőtteket is megcélzó, úgynevezett rövid idejű képzé-
seink rendszere. A MOME Open névre hallgató képzé-
si formákban különböző szakmai tartalmak – többek
között kézműves-tevékenységek – elsajátítására kínálunk
lehetőséget, a kalapkészítéstől a szabás-varrásig. A
manuális technikák és a legmodernebb technológia
együttes alkalmazását teszik lehetővé a Technológiai Park
(TechPark) speciális terei, mint például gipszmodellező,
ötvösműterem, nyomó-, asztalos-, fémműves-, bőr- vagy
szövőműhelyek, valamint festőlabor, vágószoza, hang-
és filmstúdió vagy járműtervező labor. A már 2018-

ban átadott Filmstúdió otthont adott néhány izgalmas eseménynek, többek között a MOME Fashion Show-nak, nemzetközi tudományos konferenciának, valamint multimédia-installációnak is. A Térkísérleti Műterem – amellett, hogy hang- és fénytechnikai berendezések és installációk építéséhez is alkalmas – 45 fős reprezentatív térként is funkcionál, már eddig is több fontos kiállítás helyszínéül szolgált.

A design egyre jelentősebb szerepe

MOME X Mercedes-Benz Diploma Fashion Show
MOME X Mercedes-Benz Diploma Fashion Show | MOME, Budapest, 2019
© MOME, fotó: Lakos Máté

Működésünket a kihívások és lehetőségek sokaságával szembesíti a 21. század. Az emberi befogadó- és alkalmazkodóképesség természetes ritmusát jóval meghaladja a technológiai változások tempója, miközben természeti környezetünkben is a válság jelei mutatkoznak. Ezekre a civilizációt kritikus mértékben befolyásoló jelenségekre csak úgy adható jó válasz, ha a különböző diszciplínák, a tudományok és művészetek művelői között az együttműködés válik gyakorlattá, amit Moholy-Nagy László is megfogalmazott. Mára utolértük az ő vízióit. A design táguló fogalomköre egyre növekvő cselekvési hatósugárral párosul. Klasszikus értelmezése és megjelenése mellett a gazdaságot szervező, élénkítő, társadalmi helyzeteket alakító szerepe is egyre erőteljesebb mindennapjainkban.

Ennek mentén fejlesztjük tevékenységi köreinket, amihez megújuló zugligeti campusunk a fizikai feltételeket is biztosítja: oktatási, kutatási lehetőségeinket egy egészen más minőségi tartományba emeli.

Őszi kiértékelés (hallgatói munka)
Autumn assessment (students' work) | MOME, Budapest, 2019
© MOME, fotó: Lakos Máté

További társadalmi szerepvállalásunk

Szándékunk szerint azon intézmények sorába lépünk, amelyekben a kiemelkedően magas szintű művészeti és designoktatás, valamint a hozzá természetes módon kapcsolódó alapkutatások mellett célzott kutatások is folynak. Ezt a modellt követik a világ vezető művészeti és designegyetemei, a Royal College of Art (London), az Aalto University (Espoo), a Pratt Institute (New York) és mások. Hazánkban és a minket körülvevő régióban az első között lehetünk, akik ezt az új szemléletet a gyakorlatban is megvalósítják. Mindez ahhoz is hozzásegít bennünket, hogy a globális felsőoktatási piacon megerősödvé, egyre rangosabb pozíciót foglaljunk el, és azt meg is tartsuk a jövőben.

Ugyanígy indokolt és legalább annyira izgalmas a MOME oktatási portfóliójának fejlesztése kapcsán a kreatívipar területeihez köthető, de nem művészeti, hanem üzleti, informatikai, bölcsészeti témák beemelése az általunk művelt területek körébe. Ennek kapcsán együttműködést kezdünk a hazai felsőoktatási szcéna számos tagjával, úgy gazdasági, mint műszaki területeken. Közben a művészeti felsőoktatás tagjaival hagyományosnak mondható együttműködés sem szakad meg, sőt, ennek az utóbbi években a köznevelés területén nyíltak ígéretes és szükségszerű irányai. Általában elmondható, hogy a MOME folyamatos fejlesztésével, kibővített tevékenységi köreivel további társadalmi szerepvállalást erősítő funkciókat gyakorolunk.

BUDA Flóra Anna: Entropia, animációs film (részlet) | Flóra Anna BUDA: Entropia, animation film (still) | MOME, Budapest, 2018

Fotóstúdió, MOME TWO (TechPark: Média- és Múteremház) | Photo studio, MOME TWO (TechPark: Media- and Studio House) | MOME, Budapest, 2019
© MOME, fotó: Lakos Máté

TURCSÁNY Villó installációja a Filmstúdióban | Villó TURCSÁNY's installation in the Film studio | MOME, Budapest, 2019

© MOME, fotó: Bilák Krisztina

Hozzájárulásunk a tudásalapú társadalom megteremtéséhez

Egy komplex, gyorsan változó világban a jövő egyetemének nyitottnak, rugalmasnak és versenyképesnek kell lennie. A MOME a hazai kreatívipar fejlesztésével a közép-európai térség jövőjének formálásában is nagyobb határfokkal, eredményesebben vehet részt. Célunk, hogy a hagyományos értékeinkre épített szellemi termékeinkkel elősegítsük a technológiai fejlődés új dimenzióinak megteremtését és felhasználását az oktatás, a kultúra, az egészségügy és a közszolgáltatások terén – hozzájárulva a tudásalapú társadalom megteremtéséhez, valamint a fenntartható gazdasági növekedéshez.

Design Culture and Somaesthetics Conference

Design Culture and Somaesthetics Conference | MOME, Budapest, 2019

© MOME, fotó: Bilák Krisztina

Válaszokat keresünk az öregedő társadalom kihívásaira is. Ilyen a technológia humanizációja; az idősek saját otthonban történő ápolásának elősegítése különböző eszközök segítségével; az aktív idősor támogatása a digitális szolgáltatási környezetben; és esetenként a design eszköztárának alkalmazásával a munka világába történő visszavezetés is lehetővé válhat.

A kreatívipar hozzájárulhat az egészségesebb társadalom létrejöttéhez is az egészségügyben alkalmazható digitális szolgáltatásokon keresztül a fejlesztési projektek, beruházások designirányultságának kialakítása mentén. Idetartozik az élhetőbb települések tervezésének és fejlesztésének kreatíviparhoz kapcsolódó eszköztára is, mellyel a városi és vidéki életminőség jelentős javítását lehet elérni. Ilyen a közösségi szolgáltatások (közlekedési rendszerek, digitális szolgáltatások stb.) fejlesztése, vagy a települések adatvagyonának kezeléséhez és hasznosításához való hozzájárulás a design eszközeinek alkalmazásával.

Hisszük, hogy a designerek szerepe megkerülhetetlen a tekintetben, hogy jobban értsük természetes környezetünket, életfeltételeink változását, a technológiai és társadalmi folyamatok együtthatásából fakadó jelenségeket.

Azon dolgozunk, hogy Magyarország a digitális világban ne a követő, lemaradó országok közé csússzon le, hanem élve kreatív kapacitásaival, egy kultúráját megőrző, kezdeményező nemzetként mutasson irányt.

FÜLÖP József
a MOME rektora